

Ενότητα 2.1: «Ο ρόλος της ΕΕ στην υποστήριξη της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας»

Συντονιστής: Σπύρος Ιγνατιάδης, Γενικός Διευθυντής ΣΕΒΕ

Στόχος της συγκεκριμένης ενότητας ήταν η συνεργασία μεταξύ των επιχειρηματικών φορέων της Βαλκανικής και η προώθηση της καινοτομίας στις ΜΜΕ, με την παρουσία των πολύ σημαντικών εκπροσώπων των φορέων της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας καθώς και η ανάδειξη του ρόλου των ΜΜΕ στα Βαλκάνια και η υψηλή προστιθέμενη αξία που πρέπει να δώσουν για την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Μέσω της πρωτοβουλίας του υπουργείου, η Ελλάδα καλείται να διαδραματίσει ένα ηγετικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή αλλά και να προτείνει τις πολιτικές προς τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη τους.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ενότητας, αναφέρθηκαν τα παρακάτω:

Ο τέως πρόεδρος του ΣΕΒΕ-Συνδέσμου Εξαγωγέων, κ. **Δημήτρης Λακασάς**, ανέφερε ότι η Ευρώπη υστερεί στις επενδύσεις σε Έρευνα & Ανάπτυξη (R&D), κάτι που έχει αρνητικές επιπτώσεις στις επιδόσεις της στη διεθνή οικονομία. Ως αποτέλεσμα του φαινομένου του brain drain, εστίασε στο γενικότερο πλαίσιο υστέρησης σε επενδύσεις σε R&D, αναφέροντας ότι οι χώρες των Βαλκανίων θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που προκύπτουν από το μικρό μέγεθος των περισσότερων επιχειρήσεων.

Ο κ. Λακασάς επισήμανε ότι η Καινοτομία και η Εξωστρέφεια πρέπει να είναι οι δύο πυλώνες του Forum που εστιάζει στην επιχειρηματικότητα, καθώς αυτοί είναι που θα κρίνουν το μέλλον των βαλκανικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Παράλληλα, επισήμανε ωστόσο το θετικό κλίμα που υπάρχει στα Βαλκάνια, κάτι που αποδεικνύεται και από την ερμηνεία των αριθμών, αφού στο διάστημα της τελευταίας δεκαετίας, οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Βαλκανικών κρατών αυξήθηκαν κατά 79,2%.

Ο κ **Aleksandar Stevanovic**, πρόεδρος SASME, στο Οικονομικό Επιμελητήριο Σερβίας, υποστήριξε πως το παρόν οικονομικό περιβάλλον δεν βοηθάει στην καινοτομία. Ωστόσο, σε σχέση με το παρελθόν, οι επιχειρήσεις βρίσκονται πλησιέστερα σε μία μεγαλύτερη αγορά, την ευρωπαϊκή, ενώ υπάρχουν περισσότεροι διαθέσιμοι πόροι για τις επιχειρήσεις, όπως και διαθέσιμη τεχνική υποστήριξη.

Ο πρόεδρος της ΓΣΕΒΕΕ κ. **Γιώργος Καββαθός** ανέφερε ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που απασχολούν το 87% των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, για να μπορέσουν να επιβιώσουν χρειάζονται πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους και υποστήριξη και κίνητρα για να οργανωθούν σε clusters, ώστε μέσω συνεργασιών να μπορέσουν να εκσυγχρονιστούν, να περάσουν στην ψηφιακή εποχή και να επενδύσουν σε δράσεις εξωστρέφειας.

Στη συνέχεια υποστήριξε ότι με το νέο Πτωχευτικό Νόμο θα πρέπει να δίνεται μία δεύτερη ευκαιρία στις επιχειρήσεις που βρέθηκαν αντιμέτωπες με προβλήματα που έκαμψαν τις αντοχές τους, ενώ αναφέρθηκε στο πιλοτικό πρόγραμμα Early Warning Europe, που υλοποιήθηκε για μία τριετία μαζί με το ΕΕΑ και από το οποίο προέκυψαν τα εργαλεία που θα βοηθούσαν τις επιχειρήσεις να εντοπίσουν τις κρίσιμες αδυναμίες τους και να τις διορθώσουν. Κλείνοντας την τοποθέτησή του, υποστήριξε ότι η Αναπτυξιακή Τράπεζα, (EAT), θα πρέπει να αναλάβει το ρόλο υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έχουν ανάγκη ρευστότητας και όχι μόνο να λειτουργεί ως διαμεσολαβητής, προς τις συστημικές τράπεζες που δεν απελευθερώνουν πόρους σε εκείνες τις εταιρείες που πραγματικά τους χρειάζονται.

Ο δρ. **Mladen Perazic**, διευθυντής της Υπηρεσίας Εκπαίδευσης & Ποιότητας του Μαυροβουνίου, ενημέρωσε πως η χώρα του είναι σε διαδικασία δημιουργίας μηχανισμών υποστήριξης για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, ενώ τόνισε πως η εκπαίδευση των ενδιαφερομένων είναι προϋπόθεση για την αξιοποίηση προγραμμάτων και πόρων της ΕΕ.

Ο κ. **Florin Jianu**, πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Μικρών & Μεσαίων Επιχειρήσεων της Ρουμανίας ανέφερε ότι στο Ρουμανικό Επιχειρείν κυριαρχούν οι ΜμΕ, καθώς σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις της χώρας είναι μεσαίου, μικρού ή πολύ μικρού μεγέθους, εισφέροντας το 60% στο ΑΕΠ της χώρας του, ενώ τόνισε ότι μόλις οι 3 στις 10 επιχειρήσεις βρίσκονται στο δρόμο της ψηφιακής μετάβασης έχοντας υιοθετήσει τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, ενώ η χώρα χρειάζεται πολύ περισσότερες καινοτόμες start ups για να δώσουν ώθηση στην οικονομία.

Στο πάνελ τέθηκαν και ερωτήσεις από το κοινό. Ενδεικτικά:

1. Δεδομένου ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις της υπό εξέταση περιοχής είναι μικρομεσαίες και ως επί το πλείστον δεν διαθέτουν τα ανάλογα ερευνητικά τμήματα για την ανάπτυξη καινοτομίας, πως θα το καταφέρουν; Πως μπορούν να παράξουν καινοτομία οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις των Βαλκανίων;
2. Η τεχνολογία αναπτύσσεται με εκθετικούς ρυθμούς με αποτέλεσμα την παραγωγή νέας γνώσης καθημερινά. Η τάση αυτή δημιουργεί μεν πολλές ευκαιρίες, καθιστά δύσκολη δε την προσαρμογή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο συνεχώς μεταλλασσόμενο περιβάλλον. Κατά τη γνώμη σας τι πρέπει να κάνουν για να μην χάσουν τις εξελίξεις;
3. Ο αποκλεισμός των ΜΜΕ και πολύ μικρών ΜΜΕ είναι γεγονός λόγω του αυστηρού περιοριστικού πλαισίου χρηματοδότησης, τι πιστεύετε πως πρέπει να γίνει προς αυτή την κατεύθυνση;
4. Το μέγεθος των επιχειρήσεων αποτελεί πολλές φορές το μεγαλύτερο μειονέκτημά τους για να αναπτυχθούν. Πρέπει να δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία συστάδων Cluster-συγχωνεύσεων.
5. Ψηφιακός μετασχηματισμός και ΜΜΕ πόσο εφικτός είναι για τις ΜΜΕ και ποιες οι προτάσεις για την μείωση του ψηφιακού χάσματος;

Συμπεράσματα:

1. Ενίσχυση των Clusters ΜΜΕ και των Πόλων Καινοτομίας και στη νέα Προγραμματική Περίοδο ΕΕ 2021-27 με στόχο την συνεργασία Επιχειρήσεων & Ερευνητικών Κέντρων για την αύξηση των ερευνητικού αποτυπώματος των ΜΜΕ.
2. Ενίσχυση των προγραμμάτων που ενισχύουν τις βασικές στρατηγικές της ΕΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2021-27 (Πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό beyond borders) και της γεωπολιτικής στόχευσης για Ευρωπαϊκή συνεργασία και ολοκλήρωση στα Βαλκάνια με: Ενίσχυση των διατιθέμενων πόρων για διασυνοριακά και διακρατικά προγράμματα σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές και συνέχιση του Balkan Med και στη νέα Προγραμματική περίοδο.
3. Συντονισμός & συνέργειες μεταξύ των εθνικών, των τομεακών, των περιφερειακών προγραμμάτων.
4. Δημιουργία αποκεντρωμένης Επιτελικής Μονάδας ΕΣΠΑ 2021-27 στο ΥΜΑΘ στα πλαίσια του ΥΠΕΣ.
5. Να συνεχιστεί η αποτελεσματική συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής του Interreg με το ΥΜΑΘ και τους άλλους Κυβερνητικούς και συλλογικούς φορείς των Βαλκανικών χωρών, που λειτουργεί κατά την τελευταία δεκαετία αποτελεσματικά με έδρα τη Θεσσαλονίκη βάση των Ευρωπαϊκών Αρχών της εγγύτητας και επικουρικότητας προς όφελος της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων.